

1-слайд

Құрметті депутаттар!

2-слайд

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен «Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылысы жинақ ақшасы туралы» Қазақстан Республикасының 2000 жылғы 7 желтоқсандағы Заңына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасы Парламентінің қарауына енгізілді.

Осы заң жобасы Мемлекет басшысының 2010 жылғы 29 қаңтардағы «Жаңа он жылдық - жаңа экономикалық өрлеу Қазақстанның жаңа мүмкіндіктері» атты Қазақстан халқына Жолдауының шеңберінде Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылысының 2011-2014 жылдарға арналған бағдарламасына асыру үшін әзірленді.

Заң жобасының мақсаты:

Бүгінгі күні іске асырылып жатқан Тұрғын үй құрылысы бағдарламасына және әзірленіп жатқан «Қолжетімді тұрғын үй» бағдарламасына халықтың қалың жігінің қатысуына жағдай жасау, сондай-ақ еліміздегі азаматтардың тұрғын үй

жағдайларын жақсартудың қолжетімді құралы ретінде тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесін одан әрі дамыту.

3-слайд

Заң жобасының басты мақсаты:

1. Заңның қолданыстағы редакциясында Ұзақ мерзімді бюджеттік кредиттер есебінен алдын ала тұрғын үй қарыздары азаматтардың балалары бар жас отбасыларға, мемлекеттік қызметшілерге, мемлекеттік мекемелердің мемлекеттік, қызметші болып табылмайтын қызметкерлеріне, мемлекеттік кәсіпорындардың қызметкерлеріне беріледі деп көрсетілген.

Осындай қарыздарды халықтың басым бөлігіне беру мүмкіндігіне қол жеткізу үшін аталған шектеуді алынып тастау ұсынылып отыр.

Аталған өзгерістер Қазақстанның барлық азаматтарының Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылысының 2011-2014 жылдарға арналған бағдарламасына, сондай-ақ әзірленіп жатқан Қолжетімді тұрғын үй– 2020» бағдарламасына қатысуға мүмкіндігін береді.

2. Қолданыстағы Заңда тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесіне қатысушысы тұрғын үй құрылыс жинақ шартын бұзған кезде, егер ол тұрғын үй құрылыс жинақтарын кемінде 5 жыл жинақтаған жағдайда ғана мемлекет сыйлықақысын алуға құқылы екендігі көзделген.

Тұрғын үй құрылыс жинақтарын жинақтау тартымдылығын арттыру үшін бұл мерзімді бес жылдан үш жылға дейін кеміту ұсынылып отыр.

3 жыл деген мерзім жинақтау мерзіміне сәйкес ұсынылып отыр, онда қатысушы тұрғын үй қарызын алса мемлекет сыйлықақы алады. Ұсынылып отырған өзгерістер жүйеге қатысушысы үшін маңызды басымдықтарды қарастырады. Жүйеге қатысушысы тұрғын үй құрылыс жинақ шартын бұзған кезде, егер жинақтау мерзімі кемінде 3 жыл болса, жинақталған қаражатты мемлекеттік сыйлықақымен бірге алу құқығына ие болады.

3. 2011 жылы қаржы қызметтерін тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша, оның ішінде кез келген кредитті 14 күнтізбелік күн ішінде қандай да бір айыппұлдар мен санкциялар қолданусыз қайтару құқығы көзделген заңнамалық актілер қабылданды.

Осыған байланысты, тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесіне қатысушыларының тұтынушылық құқықтарын қорғау мақсатында мынадай норма ұсынылды.

Егер клиент қарыз алған күннен бастап 14 күнтізбелік күн ішінде қарызды қайтарса, онда, егер жинақтау мерзімі кемінде 3 жылдан артық болса, оның мемлекеттік сыйлықақы алу құқығы сақталады.

4. Қолданыстағы Заңға сәйкес, егер Тұрғын үй құрылыс жинақ банкінің клиенті алдын ала немесе аралық қарыздар алса, ал кейіннен тұрғын үй қарызын алса, онда ол жеке қарыз шарттарын жасауға міндетті.

Осыған байланысты, заң жобасының шеңберінде «алдын ала тұрғын үй қарызы», «аралық тұрғын үй қарызы» ұғымдарынан жеке шарт жасау талабы алынып тасталады. Аталған өзгерістер Тұрғын үй құрылыс жинақ банктеріне алдын ала және аралық қарыздарды қайта қаржыландыру рәсімін тұрғын үй қарызын беру бойынша қосымша шарт рәсімдеусіз ұйымдастыруға мүмкіндігін береді.

Аталған өзгерістер клиент үшін төлем қабілеттілігін қайталап растау, банктік қарыз шарттарын қайта рәсімдеу, кепілдікті қамтамасыз етуді қайта тіркеу, сақтандыру полистерін қайта рәсімдеу қажеттілігін алып тастайды.

Нәтижесінде тұрғын үй қарызын алу үшін жиналатын қажетті құжаттар саны, тиісінше, оларды рәсімдеу уақыты айтарлықтай қысқарады.

5. Қазіргі уақытта Заңда тек жеке тұлғалардың тапсырмалары бойынша аударым операцияларын жүзеге асыру мүмкіндігі көзделген.

Заң жобасында тек жеке тұлғалардың ғана емес, сонымен қатар заңды тұлғалардың тапсырмалары бойынша аударым операцияларын жүзеге асыру ұсынылып отыр, сондай-ақ заңды тұлғалардың банктік шоттарын ашу және жүргізу мүмкіндігі толықтырылған.

Аталған өзгерістер мыналарға мүмкіндік береді:

- өз қызметкерлерінің пайдасына тұрғын үй құрылыс жинақ жүйесіне жарналарды енгізуді жүзеге асыру үшін жұмыс берушілерді тарту жұмысын оңтайландыру. Жұмыс берушілер Тұрғын үй құрылыс жинақ банктерінде ағымдық шоттар ашуға,

қажеттілігіне қарай – аталған шоттарды толықтыруды жүзеге асыруға құқылы болады, жұмыс берушілердің тапсырмалары бойынша Тұрғын үй құрылыс жинақ банктері аталған шоттан қызметкерлердің жинақ шоттарына аударымдарды жүзеге асыратын болады;

- көп пәтерлі тұрғын үйлерді күрделі жөндеуге пәтер иелерінің ресурстарын жинақтау мақсаттарында басқа ЕДБ-мен қатар Тұрғын үй құрылыс жинақ банктерінде кондоминиум объектілерін басқару органдарына шоттар ашу.

4-слайд

6. Заңның 7-бабының 1-тармағына сәйкес Тұрғын үй құрылыс жинақ банктерінің меншікті қаражаттарын және өзге де тартылған қаражаттарды олар тек тұрғын үй құрылыс жинақтары, тартылған қаражаттарды қайтару, сондай-ақ тұрғын үй, аралық тұрғын үй және алдын ала тұрғын үй қарыздарын беру бойынша міндеттемелерді орындау қызметін жүзеге асыруға пайдаланады.

Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз еті мақсатында Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі Заңда белгіленген нормалар шеңберінде ғана екінші деңгейдегі банктер үшін көзделген қызметтің түрлерімен айналысатын болады.

Осыған байланысты Тұрғын үй құрылыс жинақ банктерінің меншікті және тартылған қаражаттары пайдаланылуы мүмкін жоғарыда аталған қызмет түрлерін алып тастау ұсынылып отыр.

Мұнда қолданыстағы Заңда тікелей жазылған Тұрғын үй құрылыс жинақ банктеріне алдын ала тұрғын үй қарыздарын төлеу үшін жүйеге қатысушылардың қаражатын пайдалануға тыйым салуға қатысты шектеу сақталады.

7. Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында Тұрғын үй құрылыс жинақ банктері екінші деңгейдегі банктер үшін көзделген, лицензияны қажет етпейтін қызмет түрлерімен айналысатын болады.

Қызметтің ондай түрлеріне екінші деңгейлі банктердің қаржылық қызметке байланысты мәселелер бойынша консультация беруі, меншікті мүлкін, бағдарламалық қамтамасыз етулерді сату құқығы және т.б. жатады.

Осыған байланысты, Тұрғын үй құрылыс жинақ банктерінің екінші деңгейдегі банктер үшін көзделген, лицензияны қажет етпейтін қызмет түрлерімен айналысу құқығы туралы Заңның 5-бабының 3-тармағын толықтыру ұсынылып отыр.

5-слайд

Заң жобасын қабылдаудың құқықтық және әлеуметтік-экономикалық салдарлары:

- ✓ *тұрғын үй құрылысының 2011-2014 жылдарға арналған бағдарламасына және «Қолжетімді тұрғын үй -2020» бағдарламасына әлеуетті қатысушылар санын арттыру.*
- ✓ *Халық салымдары нарығындағы тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесінің үлесін арттыру.*

- ✓ *Халыққа тұрғын үй сатып алу және салу мақсатында берілген кредиттер бойынша тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесінің үлесін арттыру.*
- ✓ *Экономикалық жағынан белсенді халық санындағы тұрғын үй құрылыс жинақтары жүйесіне қатысушылар үлесін арттыру.*

Құрметті депутаттар!

Жоғарыда баяндалғанды ескере отырып, Сіздерден осы заң жобасын қарауды және қолдауды сұраймын.

Назарларыңызға рахмет!